

Doc.: GA43/LC43/REP/14/tr

KEİPA GENEL KURULU KIRK ÜÇÜNCÜ OTURUMU
HUKUKİ VE SİYASİ İŞLER KOMİSYONU

RAPORU*

KEİ ÜYE DEVLETLERİ ARASINDAKİ BÖLGESEL
İŞBİRLİĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİNDE YEREL
YÖNETİMLERİN ROLÜ

Raportör: Sn. Katerina PAPAKOSTA-SIDIROPOULOU, KEİPA Yunanistan
Delegasyonu Başkanı, Komisyon Üyesi

* 26 Mart 2014 tarihinde Moskova'da tertiplenen Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu Kırk Üçüncü Toplantısınca ele alınan ve 13 Mart 2014 tarihinde Atina'da tertiplenen Kırk Üçüncü Genel Kurul tarafından onaylanan Metin.

I. GİRİŞ

1. Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu, 15 Ekim 2013 tarihinde Bükreş'te tertiplenen Kırk İkinci Toplantısında, Asamble'nin geleceği ve beklentileri ile ilgili yaptığı müzakereler sonrası, yerel yönetimlerin KEİ üye devletleri arasındaki bölgesel işbirliğinin güçlendirilmesindeki rolünü incelemeyi kararlaştırmıştır.
2. Bu bağlamda Komisyonun 26-27 Mart 2014 tarihlerinde Moskova'da tertiplenen Kırk Üçüncü Toplantısı, Mayıs 2014'te Atina'da tertiplenecek olan Genel Kurul Kırk Üçüncü Oturumunda takdim edilecek Raporu ve Tavsiye Kararı'nı hazırlamak amacıyla, "KEİ Üye Devletleri Arasındaki Bölgesel İşbirliğinin Güçlendirilmesinde Yerel Yönetimlerin Rolü" konusuna ayrılmıştır.
3. Mevcut Rapor, yerel ve bölgesel yönetimlerin, vatandaşlara en yakın yönetim kademesi olarak rolünü ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'ne üye devletler arasındaki işbirliğinin nasıl geliştirilebileceği ve güçlendirilebileceği konusunu masaya yatıracak şekilde tasarlanmıştır.
4. Raporda; Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Yunanistan, Romanya ve Türkiye ulusal delegasyonlarının yaptığı katkılardan istifade edilmiştir . Ayrıca KEİPA Uluslararası Sekreteryası tarafından diğer ilgili kaynaklar ve yayınlardan referans materyaller temin edilmiştir.

II. KEİ ÜYE DEVLETLERİ ARASINDAKİ BÖLGESEL İŞBİRLİĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİNDE YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ

5. Yerel yönetimlerin modern dünyadaki rolü istikralı bir büyüme içerisinde. Yerel referans konularının kapsamı genişledikçe yerel idari ve temsili makamlar da gittikçe daha fazla yetkiye kavuşmaktadır. Vatandaşların ve toplumların karşı karşıya olduğu zorlukların üstesinden gelmek için yeni yönetim vizyonlarına ihtiyaç vardır. Son zamanlarda, temel meselelerden hiçbiri, tek başına hiçbir idari kademe tarafından başarılı bir şekilde çözümlenememektedir. İşsizlik, sosyal aidiyet, şehir politikaları, kırsal kalkınma, göç, çevre, vb. gibi birçok aktüel problem ağırlıklı olarak yerel ölçekte hissedilmekte ve yerel ölçekte çözümlenme ihtiyacı göstermektedir, bu nedenle yerel yönetimlerin tüm vatandaşlar için sosyal, ekonomik ve siyasi adaletin temin edilmesindeki rolü genişlemektedir. Bu bağlamda yerel yönetimler; demokrasi, dayanışma ve insan hakları esaslarına dayalı olarak toplumlara destek sağlama noktasında önemli bir konuma sahiptir.
6. Yerel ölçekte siyasi destek, bölgesel işbirliğinin başarılı şekilde geliştirilmesinde temel unsurlardan birisidir. Yüzölçümü, nüfus, coğrafya, zenginlik, kültür mirası ve çevre olarak farklı niteliğe haiz her bir şehir, bölge veya saha kendi sürdürülebilir vizyonunu geliştirmekte ve bölgesel işbirliğini geliştirme liyakatine sahip kendi kimliğini inşa etmektedir. Bölgesel ölçekte ekonomik büyüme, çevrenin korunması ve sosyal gelişim ile ilgili ortak politikaların hayata geçirilmesi artan düzeyde yerel projeleri sürece dahil etmektedir.

7. Gelişmiş KEİ Ortaklığına yönelik KEİ Ekonomik Gündemi; Örgütün proje odaklı çalışmalar ve projeler eksenindeki ekonomik ölçeğini daha da arttırmak üzere bölgedeki ekonomik yenilenmeye yeni bir dinamizm kazandırmak için ihtiyaç duyulan ortak eylem çerçevesini çizen bir yol haritası sunmaktadır. Ekonomik Gündemin ana öncelikleri şunlardır: sürdürülebilir kalkınmanın izlenmesi; KEİ Örgütü'nün proje odaklı ölçeğinin güçlendirilmesi; uluslararası ve bölgesel örgütler ve kurumlar ile işbirliği; bölge içi ticaretin ve yatırımın yoğunlaştırılması; gümrük ve hudut kapısı idareleri arasındaki işbirliği; etkin taşımacılık ağlarının kurulması; sürdürülebilir enerji; çevrenin korunması; gıda güvenliği ve emniyeti; sağlık hizmetleri; turizm ve kültür mirasının korunması; KOBİ sektörünün sürdürülebilir gelişimi; bankacılık ve finans alanında daha yakın işbirliği; bilgi toplumu; ekonomik veri ve istatistik alış-verişi; eğitim; ideal yönetim ve hukukun üstünlüğü; organize suç, terörizm ve rüşvet ile mücadele; acil durumlarda işbirliği. Tüm bu önceliklerin ele alınmasında yerel yönetimlerin daha geniş manada katılımına ihtiyaç vardır.
8. Yerel yönetimler, kendi toplumları ile çalışmada daha geniş sorumluluklara ve insan diplomasisi ve işbirliği vasıtasıyla diyalogu ve barışı pekiştiren entegre yaklaşımlar geliştirme kabiliyetine sahiptir. Toplumların katılımıyla yerel yönetimler arasındaki bilgi ve deneyim alış-verişi; hoşgörüyü, dostluğu ve karşılıklı anlayışı canlandıran işbirlikçi bir etkileşim için çok önemli katma değerler sağlamaktadır.
9. Ulusal önceliklerin başarılı bir şekilde hayata geçirilebilmesi için, her kademedeki yönetim erkinin sürece dahil olması önemlidir. Bu çerçevede, yerel yönetimlerin bu süreçteki rolü kilit öneme sahiptir. Çok sayıdaki ulusal ve bölgesel projenin uygulamada hayata geçirilmesi, temel olarak yerel yönetimlerin etkin iştirakine bağlıdır.
10. Yerel yönetimler sivil toplumun tamamlayıcı parçalarıdır ve doğrudan insanların iradesini ifade eden ve demokratik bir devletin anayasal sisteminin temellerinden birini teşkil eden en önemli demokrasi şeklini temsil eder. Yerel yönetimler, topluma çok yakındır ve insanların ihtiyaçlarını, ilgi alanlarını ve en mühim sorunlarını bilir. Etkin bir yerel yönetim, herkesin karar verme sürecine dahil olma fırsatına sahip olmasını sağlar.
11. Yerel yönetimler toplum otoritesini teşkil eder ancak doğası ve özelliği gereği vatandaşların kendi örgütlenmesi niteliğindedir. Vatandaşların yeterli yaşam koşullarının oluşturulması sürecine bilinçli katılımı, yerel problemlerin çözülmesi ve genel sosyal ve sivil etkinliğin artırılması sorumluluğunun oluşmasını desteklediğinden, sivil toplumun geliştirilmesinde güçlü bir katalizör özelliğine sahiptir.
12. Gerçek anlamda demokratik bir toplumda yerel yönetimler, mahalli otoritenin rolünü güçlendirmeye yönelik hukuki bir çerçevenin meydana getirilmesine girişebilir. Eğitim hakkı, sağlık hakkı, barınma hakkı, çalışma hakkı ve cinsiyet eşitliğine saygı duyulması, azınlık hakları ve kültürel çeşitliliğin korunması dahil olmak üzere tüm vatandaşların temel haklarının artırılması, yerel yönetimlerin eylemlerinin de ana dayanağıdır.
13. Demokratik yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, daha etkin bir kalkınma için ön koşuldur ve yerel yönetimlerin, her bir ülkenin ulusal yapısının ve ulusal bağlamının ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeğinin bilincinde olan fiili bir kapasite inşa edilmesine yönelik dengeli bir yaklaşım gerektirir. Bölgelerin ve idari birimlerin yerinden yönetim ekseninde

genişleyen rolü ve yetkilerin devlet ile bölgeler arasında taksim edilmesi, başarılı bir demokratik kalkınma için gerekli ön şartlardır. Yerinden yönetim, toplum için, toplum nezdinde ve toplum ile birlikte demokratik bir yönetim sistemi oluşturur ve yeterli düzeyde temel hizmet sağlar. Bu süreç sorumluluk, tarafsızlık, öngörülebilirlik ve hukukun üstünlüğü gibi genel prensiplere dayalıdır.

14. Örneğin Yunanistan'da vilayet otoriteleri kültür ve sanat etkinliklerine ve misyon paylaşımlarına katılabilmekte ve bilhassa kalkınma, projelerin hayata geçirilmesi, halk sağlığı, acil tabii durumlar ve ayrıca çevrenin korunması alanlarında ortak menfaate hizmet eden konuların desteklenmesi ve ele alınması amacıyla ilgili veya benzer idari mertebede yer alan Avrupa ölçeğindeki veya uluslararası ölçekteki işbirliği ağlarına katılabilmekte veya böyle ağlar kurabilmektedir. Bu işbirlikleri ve katılımlar, ulusal mevzuata ve topluluk mevzuatına ve politikalarına, ve aynı zamanda ülkenin Avrupa ölçeğindeki ve uluslararası ölçekteki yükümlülüklerine riayet etme kısıtlaması altında gerçekleştirilmektedir. Valiliklerin bu faaliyetleri, sahip oldukları yetkinlik konularını kapsamakta ve sadece ulusal dış politika ve devletlerarası anlaşmalar çerçevesinde gelişebilmektedir. Faaliyetlerinin ulusal politikalara uygunluğu ve sahip oldukları yetkinliklerin kapsamı; içişleri ve dışişleri bakanlarının ortak bakanlık kararıyla bu amaç doğrultusunda kurulan, üç üyeden oluşan bir Komisyon tarafından değerlendirilmektedir.
15. 3852/2010 sayılı "Yerel yönetimlerin ve özerkleşmiş idare şeklinin yeni mimarisi - Kallikrates Programı" Kanunu'nun 202. ve 203. maddelerinde, bölgeler için ağlar oluşturma ve uluslararası işbirliği programları geliştirme imkanı tanındığını belirtmekte yarar vardır. Bilhassa 202. maddede "...ortak özelliklere sahip iki veya daha fazla bölge, ...Avrupa programlarına iştirak etme ve yurtdışındaki ilgili ağlarla veya diğer projeler için işbirliği yapma amacıyla, mevcut yasanın 203. maddesi hükümleri çerçevesinde, kâr amacı gütmeyen sivil ortaklık statüsünde ağlar oluşturabilir..." hükmü yer alırken 203. maddede "...bölgeler, ülkenin uluslararası yükümlülüklerine halel getirmeksizin, kendi sorumlulukları bağlamında, ilgili yerel yönetimler ve aynı zamanda diğer yurtdışı kuruluşlar ile, a) merkezi, bölgesel ve yerel yönetimlerin ve diğer uluslararası ve bölgesel kuruluşların oluşturduğu ağlara katılım vasıtasıyla devletler arası, bölgeler arası, sınır ötesi ve mülki işbirliğini geliştirmek ve desteklemek amacıyla uluslararası ölçekte; ve b) AB, Avrupa Konseyi ve diğer Avrupa kuruluşlarının ağlarına, programlarına, projelerine ve çalışmalarına iştirak ederek Avrupa ölçeğinde işbirliği yapabilir hükmü bulunmaktadır. Bölgeler, ekonomik, sosyal ve mülki uyumlarını güçlendirmek ve Avrupa ölçeğinde mülki işbirliği gruplarına katılmak üzere anlaşmalar yapabilir veya ağlar oluşturabilir.
16. Ayrıca Yunanistan ve KEİ ülkeleri arasında geliştirilmiş olan, Ortak Bakanlıklar Arası İşbirliği Komisyonları ve buna bağlı olarak oluşturulmuş İşbirliği Protokolleri (örn. Yunanistan ve Rusya arasındaki Ekonomik, Sınai, Teknolojik ve Bilimsel İşbirliği (2013) ve 2007-2008 dönemi (2007) ile 2012-2015 dönemi (2012) için Yunanistan ve Rusya arasındaki Ortak Eylem Planı, ve Yunanistan ile Türkiye arasında vatandaş kaydı konularıyla ilgili teknik ve idari hususlar üzerindeki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla yapılmış İşbirliği Protokolü) gibi karşılıklı ilişkiler de dikkat çekicidir.

17. Pek çok farklı etkenden ötürü demokratik değişimlerin akışı nispeten karmaşık ve tartışmalıdır, ki bunlar arasında, yetkinin merkezde toplanması ve bölgelere sınırlı özerklik tanınması durumunda bir devletin daha güçlü olacağına dair halen hüküm süren eski basmakalıp anlayış başı çekmektedir. Birçok KEİ üye devletinde nispeten "güçlü merkez - zayıf bölge" modeli yaygındır ve bu çerçevede yönetim birimlerinin rolü, uluslararası işbirliği düzeyinde nispeten mütevazı ve söz hakları oldukça sınırlıdır. Yönetim birimlerinin ve yerel yönetimlerin statüsünün ve yetkilerinin güçlendirilmesinin, ulusal hususiyet açısından (bilhassa büyük devletler için) hakkıyla sürdürülmesi gerekliliğine dikkat çekilmelidir.
18. Yerel yönetimlerin etkin katılımının sağlanmasında en önemli konu, bu yönetimlerin organlarının, bilhassa tüm yürütme erki kademeleri arasında hak ve sorumlulukların dağılımı bağlamındaki yetkinliğinin belirlenmesidir. Bir devlet mekanizmasının verimliliği, sorumlulukların bu mekanizmaya ait tüm kademeler arasındaki rasyonel dağılımına bağlıdır. Yerel yönetimlerin yetkinliklerinin net bir şekilde tanımlanması önemlidir. Yerel yönetimler ile ilgili mevzuatın iyileştirilmesi ve sosyo-ekonomik kalkınmanın uzun vadeli stratejik planlaması eşdeğer derecede önemlidir. Ufak işletmelerin desteklenmesine, istihdam yaratılmasına, yerel yönetimlerin sivil kontrolünün sağlanmasına, vatandaşların haklarının korunmasına ve halkın günlük ihtiyaçlarının karşılanmasına odaklanmak önemlidir.
19. Hüküm süren istikrarsız siyasi iklimin, çözümlenmemiş ve sürüncemede kalmış ihtilafların, aralıksız devam eden sınır anlaşmazlıklarının ve akut güvenlik kaygılarının, ekonomik faaliyetlerin normal seyrini baltaladığı ve bölgeyi ekonomik işbirliği sürecinden tam olarak istifade etmekten alıkoyduğu şüphe götürmemektedir. Bu çatışmalara doğrudan taraf olmayan ülkeler dahi bölgedeki istikrarsızlığın ekonomik, sosyal ve siyasi sonuçlarından olumsuz etkilenmektedir. Siyasi problemlerin çözümünün, sadece yerel yönetimler bağlamında aranamayacağı açıktır. Yerel ölçekte hüküm süren mikro iklimin, tüm ülkenin yaşam şeklini kaçınılmaz şekilde etkilemesi ve daha geniş bölge ölçeğinde kolektif girişimler üzerinde olumsuz etki yaratması doğaldır. Bu bölgesel problemler yığınının ele almada çözüm, bölgede siyasi yöntemlerle uzun ömürlü barış ve istikrar tesis ederek siyasi açmaza yol açan kuvvet mantığına karşı koyma çabaları ile yakından bağlantılıdır. Bu bağlamda güvenilirliğe, güvene ve yüksek düzeyde bir siyasi ve ekonomik işbirliğine dayalı yeni bir ortaklık ve işbirliği anlamında gerekli istikrar politikalarının oluşturulması, düzenlenmesi ve hayata geçirilmesi önemlidir.
20. KEİ üye devletlerindeki yerel yönetimler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, toplumlara etkileşme ve katılım gösterme fırsatı sunması itibariyle önemli bir faktör haline gelmiştir. Uluslararası anlayışın güçlendirilmesi amacıyla, münferit şehirler ve bölgeler arasında, emsaller ile olan bağları muhafaza etme taahhüdünün etkinliği ve derinliği anlamında çok büyük bir kapsam söz konusudur. Vatandaşları ile en yakın temasa sahip yerel yönetimler, bölgedeki süreçler ile ilgili sivil farkındalığı arttıran ve somut girişimler için sivil desteği seferber eden geniş kapsamlı faaliyetler vasıtasıyla bölgesel ve ulusal politikaları geliştirme adına en başarılı platformdur.
21. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesinin ilk toplantılarından itibaren, yerel yönetimler arasındaki işbirliğine gündemin ilk sıralarında yer verilmiştir.

KEİ ülkeleri tarafından entegrasyona yönelik gerçekleştirilen faaliyetlere zemin oluşturmak amacıyla KEİPA, 1994 yılında, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü üye devletleri başkentlerinin valileri ve belediye başkanları arasında bir işbirliği programı başlatmıştır. Bu proje, vatandaşların günlük yaşamda karşılaştıkları problemlerle ilgili deneyim ve görüşe sahip yerel yönetimlerin, bölgesel entegrasyon sürecine yeni ufuklar kazandırabileceği ve KEİ amaç ve hedeflerine ulaşılmasına kıymetli katkılar yapabileceği kanaatinden yola çıkarak dizayn edilmiştir.

22. KEİPA bünyesinde Karadeniz Başkentlerinin Valilerinin ve Belediye Başkanlarının yer aldığı üç Yuvarlak Masa Toplantısı tertiplenmiştir. 1994 yılında İstanbul'da tertiplenen ilk toplantıda; altyapı geliştirme, şehircilik, sosyal yaşam, göçmenlik, hukuk ve kamu düzeni sorunları, çevre problemleri ve kardeş şehir uygulaması gibi aktüel konular ele alınmıştır. 1995 yılında Kiev'de yapılan ikinci toplantıda, şehir altyapısı gibi aktüel konular ele alınmış ve gelecek işbirliği beklentileri değerlendirilmiştir. 1998 yılında Bükreş'te yapılan üçüncü toplantıda, Karadeniz ülkeleri başkentlerini bir araya getiren yeni bir oluşum tesis etmek suretiyle başkentler arasındaki işbirliğinde yeni bir sayfa açılmış ve bu işbirliğinin statüsü kabul edilmiştir. Bu hazırlık toplantıları, katılımcılarına, kentsel gelişim ve KEİ devletlerindeki demokratik belediye yönetimlerinin tekamülü ile ilgili bir dizi önemli konuyu değerlendirme fırsatı vermiştir. Ülkelerinin ekonomik, siyasi ve kültürel merkezleri olarak taşıdıkları nitelik gereği önemli bir role sahip başkentlerin yerel yönetimleri arasındaki yakın bağları pekiştirmiştir. Bu toplantılar, Karadeniz Ekonomik İşbirliği hedeflerini karşılayan ve 21. yüzyılın taleplerinin öngördüğü yenilikçi yaklaşımlar ve bunların oluşturulması ile ilgili çözümlere yönelik olarak deneyimlerin paylaşılması noktasında bir çerçeve sunmuştur.

23. Asamblenin, KEİ üye devletlerinin başkentlerini birbirine yaklaştırma projesi, müteakiben, KEİ sürecine yeni bir boyut kazandıran ve yerel ölçekte desteğin güçlendirilmesi için pragmatik fırsatlar yaratan yapıcı bir enstrüman olarak Karadeniz Başkentleri Birliğinin (KBB) daimi bir yapısı haline gelmiştir. İlk KBB Asamblesi 2000 yılında Ankara'da tertiplenmiş olup kent ulaşımı, konut, toplum hizmetleri, bilimsel ve kültürel potansiyellerin geliştirilmesi, çevrenin korunması, tarihi ve kültürel mirasın korunması, sosyal koruma, sağlık hizmetleri, okullar, vb. konularla ilgili mevcut çok sayıda zorluğun üstesinden gelmeye yönelik kapsamlı bir reaksiyon öngören, daha iyi bir yaşam için sosyal projeler geliştirilmesi konusuna ayrılmıştır. 2001 yılında Atina'da tertiplenen İkinci KBB Asamblesi ise, Karadeniz Başkentleri Birliği'nin amaçlarının hayata geçirilmesine yönelik önemli bir girişimin, ve Karadeniz Bölgesinde bütünüyle çok uluslu işbirliğinin güçlendirilmesini ve genişletilmesini amaçlayan önemli bir katkının altını çizmiştir. Yapılan görüşmelerde uluslararası terörizm, organize suç ve çevrenin korunması gibi aktüel konulara odaklanılmış, genel KEİ amaçlarına ulaşılması amacıyla Karadeniz Bölgesindeki refah, istikrar ve barış adına ülkelerimizin başkentleri arasındaki işbirliğini sürekli olarak geliştirme kararlılığının altı çizilmiştir. 2002 yılında Bakü'de tertiplenen Üçüncü KBB Asamblesi'nde, bölgedeki komşuluk ilişkilerinin, ekonomik entegrasyonun, refahın ve istikrarın güçlendirilmesine, yerel yönetimlerin hayati meselelerinin, vatandaşların tüm yerel yönetim sürecine katılımının, genel sürdürülebilir kalkınma üzerinde doğrudan ve pozitif etkisi olan kapsamlı ekonomik ve sosyal programların hazırlanmasının ve hayata geçirilmesinin ele alınmasına yapıcı katkı olarak Karadeniz üye devletleri başkentleri arasında yakın işbirliği tesis edilmesi teşvik

edilmiştir. 2003 yılında Kişinev'de tertiplenen Dördüncü KBB Asamblesi, çocuk ve aile bağlamında hizmet verme düzeyinin artırılmasında yerel sivil yönetimlerin rolünün güçlendirilmesi, katılımcıların ilgili ekonomik, sosyal ve idari stratejilere verdiği katkının altının çizilmesi ile ilgili görüşlerin verimli bir zeminde paylaşımı için mükemmel bir fırsat sunmuştur. 2004 yılında Moskova'da tertiplenen Beşinci KBB Genel Asamblesi, katılımcı kentlerin Karadeniz bölgesinde sağlıklı komşuluk ilişkilerine, barışa, refaha ve ekonomik işbirliğine katkı sağlama taahhütleri eşliğinde ulaşım konusuna ayrılmıştır. Katılımcılar aynı zamanda bölge başkentleri içerisindeki ekonomik, sosyal ve kültürel problemlerin çözümü için tasarlanmış çabaları bir araya getirme arzularını dile getirmiştir.

24. Bölgedeki diğer kentler ile deneyimleri paylaşarak Karadeniz ülkeleri liman şehirleri arasındaki ticari işbirliğini güçlendirme adına birlikte ortak amaçlara ulaşma ve KEİ bölgesinde daha üst düzey bir entegrasyona katkı sağlama amacıyla 1992 yılında Uluslararası Karadeniz Kulübü (UKK) kurulmuştur. UKK, dokuz Karadeniz havzası ülkesinden 24 kenti bir araya getirmektedir. UKK'nin öncelikleri arasında ekonomi, ekoloji, turizm ve kültür alanlarında ortak yatırım projelerinin geliştirilmesine, koordinasyonuna, organizasyonuna ve uygulanmasına katılım, serbest ticaret, ticareti genişletme şartlarının oluşturulması, doğal kaynak potansiyelinin rasyonel kullanımı Karadeniz ve Azak Denizlerinin kirliliğe karşı korunması problemlerinin çözümü, Karadeniz havzası kentleri ve bölgeleri arasında Örgütsel ve ekonomik, bilimsel ve teknik, ticari ve kültürel bağlantılar sisteminin güçlendirilmesi hususlarındaki konu başlıkları yer almaktadır. UKK Genel Kurulu üye kentlerde yılda bir kez tertiplenir. UKK, kentlere, faaliyetleri birlikte gerçekleştirme adına bir platform ve vatandaşların yararına ortak hedeflere ve amaçlara ulaşabilmek için görüş ve problemleri ortaya koyabilecekleri bir enstrüman sunmaktadır. UKK, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nde Gözlemci statüsüne, ve Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nde (BMESK) özel Danışman Statüsüne sahip olan gönüllü bir sivil toplum kuruluşudur. UKK aynı zamanda Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği'nin (UYYB) ve Avrupa Küçük İşletmeler Konseyi'nin (AKİK) bir üyesidir. Yirmi Dördüncü ve son Asamble 22 Mayıs 2013 tarihinde Rostov-on-Don şehrinde tertiplenmiştir. UKK Asamblesi, Karadeniz bölgesi ülkelerinin devlet başkanları ve hükümetlerinin vizesiz rejimin uygulanmasına, 2013-2018 dönemi için Uluslararası Karadeniz Kulübünü oluşturma Stratejisine, yeni eklentiyle birlikte UKK Statüsüne ve diğer çalışma raporlarına yönelik çabalarını destekleme Deklarasyonunu kabul etmiştir. Asamble kararları gereğince Daimi Sekreteryaya çalışmalarına Varna-Bulgaristan'da başlamaktadır.
25. Kentlerin uluslararası arenadaki rolü, sadece nüfusun büyük kesiminin kent ortamında yaşıyor olmasından dolayı değil aynı zamanda bu ortamlarda küreselleşme ile ilgili temel zorlukların yoğunlaşmış olması nedeniyle de artan bir öneme sahiptir. Her şehir, kimliği ve ölçeğiyle birlikte yaşayan ve değişen bir kültürün ve tarihin meyvesidir. Belediyeler sürdürülebilir kalkınmaya yönelik temel kapasiteler inşa etmekte, demokratik süreçleri desteklemekte ve kardeş şehir ve proje odaklı düzenlemeler vasıtasıyla işbirliğini geliştirmektedir.
26. Bölgedeki emsaller arasında doğrudan kontaklar tesis etmek suretiyle kardeş kent ve bölge uygulamaları yapılması, somut işbirliği biçimleri ile ilgili nüfuslar arasında farkındalık yaratılması vasıtasıyla kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Kardeş şehir/bölge

uygulamasını, bir şehrin ve vatandaşlarının deneyimleri paylaşmalarını, problemlere göğüs germelerini ve çözüm arayışında birbirlerine yardım etmelerini sağlayabilmektedir. Ulaşım, çevrenin korunması, eğitim, suçla mücadele, fırsat eşitliği, istihdam yaratma, vb. gibi konular, kentlerin kardeş şehir anlayışıyla birlikte ele aldığı konulardır. Kardeş şehir uygulaması bilgi paylaşımı, öğrenimi ve inşası için, ve insanları birbirine yaklaştırarak farklı kültürlerin ve toplumların keşfedilmesinde en iyi yöntemdir.

27. Romanya Yönetim ve İçişleri Bakanlığı istatistiklerine göre Romanya sekiz KEİ üye ülkesi ile ilişkilerini kurumsallaştırmıştır: Romanya *Arnavutluk* ile 4 kardeş şehir ilişkisine (örn.: Cluj – Korçe); *Bulgaristan* ile 6 kardeş şehir ilişkisine (örn: Giurgiu - Russe), 8 işbirliği ilişkisine (örn: Slobozia - Silistra), 1 birlik ilişkisine ve 4 eşgüdüm ilişkisine (örn: Braila - Plevna); *Yunanistan* ile 14 kardeş şehir ilişkisine (örn: Konstanta - Selanik) ve 4 işbirliği ilişkisine (örn: Bükreş - Atina); *Moldova ile* 32 kardeş şehir ilişkisine (örn: Bükreş - Kişinev), 1 ortaklık ilişkisine, 4 eşgüdüm ilişkisine, 2 işbirliği ilişkisine ve 1 birlik ilişkisine; *Sırbistan* ile 5 kardeş şehir ilişkisine (örn: Ploiesti - Pancevo) ve 1 eşgüdüm ilişkisine (örn: Bükreş - Belgrad); *Rusya Federasyonu* ile 2 kardeş şehir ilişkisine (örn: Konstanta - Novgorod) ve 3 işbirliği ilişkisine (örn: Bükreş - Moskova); *Türkiye* ile 10 kardeş şehir ilişkisine (örn: Bükreş - Ankara; Konstanta - İstanbul) ve 1 eşgüdüm ilişkisine (örn: Bükreş - İzmir); ve *Ukrayna* ile 11 kardeş şehir ilişkisine (örn: Konstanta - Odessa), 5 işbirliği ilişkisine, 3 eşgüdüm ilişkisine (örn: Maramures Bölgesi - Ivano Frankivsk Bölgesi), 1 birlik ilişkisine ve 2 ortaklık ilişkisine sahiptir.
28. Gürcistan'dan elde edilen bilgiye göre, belediyeler arasındaki başarılı eşgüdüm, Gürcistan şehirleri arasında, aşağıda belirtilen kardeş ortaklıklar çerçevesinde gerçekleşmektedir: Rustavi-Ganja, Batum-Aşkabad, Telavi-Shaki (Azerbaycan şehirleriyle); Tiflis-Yerean Akhaltsikhe-Gyumri Batum-Vanadzor Kobuleti-Alaverdi Kutaisi- Gyumri (Ermenistan şehirleriyle); Tiflis-İstanbul; Tiflis-Ankara, Akhaltsikhe-Posof Rustavi-İnegöl, Ckhotsku-Arhavi, Abasha-Ahdashen, Batum-Trabzon, Batum-Bursa (Türkiye şehirleriyle).
29. Aynı zamanda aşağıda belirtilen bazı ortak proje/faaliyet örnekleri de mevcuttur: (a) Bükreş şehrinin KEİ ülkelerinin diğer şehirleriyle şu alanlarda köklü faaliyetleri: Atina ile: çevre, şehircilik, kültür, ekonomi; Kişinev ile: ekonomi, kültür, eğitim, sosyal işler; Moskova ile: yatırım, çevre, kültür, eğitim, gençlik, spor, turizm; Belgrad ile: sosyal işler, ekonomi, kültür, ticaret, şehircilik, çevre, anıtlar, spor, turizm, iş hayatı; İzmir ile: bölge planlamacılığı, enerji, sağlık, çevre, kitle iletişim araçları, kültür, gençlik, sosyal hizmetler; Ankara ile: sürdürülebilir kalkınma, enerji, kitle iletişim araçları, kültür, ekonomi; ve (b) Nisan 2001'de kurulan ve demografik hususiyet, sosyal trendler, ekonomik kalkınma ve her iki kentin kültür modeli ile öne çıkan Rouse-Giurgiu Avro bölgesi. Rouse-Giurgiu Avro bölgesinin, Avrupa Sınır Bölgesi'nin (ASB) itibarlı bir üyesi olduğu ve ulusal ve uluslararası ölçekte önemli bir etkinliğe sahip olduğu belirtilmelidir. Avrupa bölgesine dair beklentiler arasında diğer Avrupa kentleri ve Avro bölgeleri ile işbirliklerinin yapılması yer almaktadır.
30. Ermenistan Cumhuriyeti'nin çeşitli bölge ve belediyeleri aktif ve etkin olarak KEİ üye devletlerinin yerel yönetimleri ile işbirliği yapmaktadır. Bilhassa Rusya Federasyonu ile geniş çaplı eşgüdüm sürmektedir. Ermenistan'da üçüncü kez Ermenistan-Rusya bölgeler

arası forumu tertiplenmiş, bu foruma Ermenistan'ın 10 vilayetinin tamamı, Erivan ve diğer kent toplulukları ile Rusya adına Ermenistan vilayetlerinin ve kentlerinin ortakları durumundaki kurucu teşebbüsler katılmıştır. İki ülkenin idari-bölgesel birimleri arasındaki forum faaliyetlerinin neticesinde ticaret ve ekonomik ilişkiler, bilimsel, teknik ve kültürel işbirliği alanlarında çok fazla sayıda belge imzalanmış ve aynı zamanda eylem planları hazırlanmıştır.

31. Son yıllarda, Ermenistan ile Romanya arasındaki özerk yönetim ölçeğindeki işbirliği güçlendirilmiştir. 24-28 Ekim 2011 tarihleri arasında, Romanya şehirlerinin belediye başkanlarından oluşan delegasyon Gyumri, Dilijan, Ijevan şehirlerini ziyaret etmiş ve karşılıklı işbirliği tesis edilmesi üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Bir yıl sonra 24-30 Ekim 2012'de, beş Ermenistan topluluğunun başkanları tarafından Romanya'ya iade-i ziyarette bulunmuş, bu ziyaret esnasında Gyumri- Pitești, Idjevan - Gerla, Berd Focsani, Noenberyan-Dumbrave ve Ayrum-Frumoasa şeklinde beş Romanya şehri ile kardeş şehir anlaşmaları imzalanmıştır (aynı yılın Mayıs ayında Dilijan ile Roman arasında benzer bir anlaşma imzalanmıştır). Aynı zamanda Suceava-Echmiadzin, Tîrgu Okna-Vike şehirleri için ve Romanya'nın Botoshan, Sinaia ve Georgen şehirleri ile Ermenistan kentleri arasındaki kardeş şehir protokollerinin son şekline getirilmesi planlanmıştır.
32. Azerbaycan belediyeleri, Türk Dünyası Belediyeler Birliği ile yakın ortaklık işbirliği içerisindedir. Bu Birliğin üye belediyelerinin başarılı deneyimlerini incelemek üzere çok sayıda etkinlik düzenlenmiştir. Birliğin desteğiyle Türk uzmanlar tarafından Azerbaycan'a düzenli olarak ziyaretler yapılmaktadır. 2012 yılında Adalet Bakanlığı Belediyeleri ile işbirliği Merkezi Başkanı Türk Dünyası Belediyeler Birliği'nin eşbaşkanı seçilmiştir. 2012 ve 2013'te Türk Dünyası Belediyeler Birliği, Türkiye'de, Azerbaycan belediyeleri için eğitim programları düzenlemiştir. Bu programlarda, belediye faaliyetlerinde önemi büyük olan aktüel konular ile ilgili konferanslar verilmiştir.
33. 21-22 Eylül 2006 tarihleri arasında, kalkınma geçiş sürecinde yer alan ülkelerin yerel yönetimlerinde reform yapılmasına destek vermek üzere Gürcistan'da uluslararası bir konferans tertiplenmiş ve bu konferansa Karadeniz bölgesi ülkeleri katılmıştır. Bu etkinlik, bu alandaki görüş ve deneyimlerin paylaşılmasını amaçlamıştır. Konferansta vatandaşların yerel yönetim organlarına katılmaları, ve aynı zamanda bu alandaki işbirliği faaliyetlerinin rolü, fonksiyonları ve prensipleri, yerel yönetimlerin mali kaynakları, mali özerklik ihtiyacı, vb. konular görüşülmüştür.
34. Yerel yönetimlerin kapasitesinin güçlendirilmesinin ve idari birimlerin statüsünün ve yetkilerinin artırılmasının, KEİ devletleri arasındaki işbirliğinin pekiştirilmesine daha fazla katkı yapacağına altı çizilmelidir. Nihayetinde KEİ, Avrupa ve global ölçekteki deneyimlere dayalı olarak yerel yönetimlerin kapasitesinin güçlendirilmesi ve bölgelerin rolünün artırılması için genel anlamda destek sağlanmasına daha fazla eğilmelidir.
35. KEİ üye devletleri, bölgelerin demokrasi için birer dayanak olduğu yönündeki Avrupa yaklaşımı ile son derece aşınadır. 12 KEİ devletinin tümü, temel yerel yönetimler mevzuatının hazırlanmasında ana kılavuz olarak kullanılmış olan ve Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu ile birlikte Avrupa üye devletler Konseyine katılım için ön koşul mahiyetindeki Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Sözleşmesi'ne (1998'de yürürlüğe girmiştir) taraftır.

36. 1994 yılında kurulmuş olan Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, *Yerel Yönetimler Dairesi ve Bölgeler Dairesi*) olmak üzere iki daireden oluşan ve Konsey üye devletleri(12 KEİ üye devletlerinin tümü dahil olmak üzere) içerisindeki yerel ve bölgesel yönetimlerden seçilmiş temsilcilerin oluşturduğu bir danışma makamı niteliğindedir. Bu örgüt, yerel ve bölgesel ölçekte seçilmiş olan temsilcilerin ortak problemleri müzakere ettiği, deneyimlerini bir araya getirdiği ve görüşlerini yönetimlere sunduğu bir forum sunmakta, yerel ve bölgesel yönetimleri temsil eden ulusal ve uluslararası örgütlerle yakın işbirliği yapmakta, işlerliği olan bir demokrasi için gerekli olan daha geniş tabanlı bir sivil katılıma ulaşmak amacıyla yerel ve bölgesel ölçekte toplantılar ve konferanslar düzenlemekte, tüm Konsey üyeleri ve üyelik başvurusunda bulunmuş devletlerdeki yerel ve bölgesel demokrasinin durumu ile ilgili düzenli olarak ülke bazında raporlar hazırlamakta, ve özellikle Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Sözleşmesi prensiplerinin nasıl uygulandığını izlemektedir. Kongre, vatandaşların etkin olarak yerel ve bölgesel demokrasiye katılımını sağlayan projeler hazırlamakta, yerel ve bölgesel yönetimlerin Avrupa siyasetinin şekillenmesindeki çıkarlarını temsil etmekte, bölgesel ve sınır ötesi barış, hoşgörü ve sürdürülebilir kalkınma işbirliğine ön ayak olmakta, Avro bölgelerinin kurulmasını teşvik etmekte ve yerel ve mahalli seçimleri izlemektedir.
37. Kongrenin Yerel Yönetimler Dairesi, temel olarak yerel demokrasinin incelenmesiyle ve Avrupa Konseyi'ne üye devletlerdeki mahalli seçimlerin izlenmesiyle ilgilenmektedir. Daire aynı zamanda toplumsal konuları ele almakta ve Avrupa kentlerindeki ve şehirlerindeki uyumu geliştiren projeleri teşvik etmektedir. Vatandaşların katılımı, kültürler arası diyalog, e-demokrasi ve eşitliğe ve çeşitliliğe saygı, Dairenin çalışma yaptığı alanlara örneklerdir. Daire aynı zamanda Avrupa dışındaki yerel demokrasi prensiplerinin, örneğin kentler arasındaki Avro-Arap diyalogu ve Avro-Akdeniz işbirliği vasıtasıyla geliştirilmesine çalışmaktadır. Yerel Yönetimler Dairesi, yılda iki kez Kongrenin oturumları esnasında bir araya gelerek Avrupa'daki yerel ölçüğe ilişkin somut ve güncel konuları değerlendirmektedir. Başkanlık Divanı düzenli olarak toplanmakta, oturumları esnasında müzakereler yapmakta ve onaya sunulmak üzere taslak tavsiye kararları ve kararlar almaktadır. Kongrenin ana projeleri arasında şunlar yer almaktadır: Orta ve doğu Avrupa ulusları için uzman yardım ve eğitim sağlayan Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler için Eğitim Kuruluşları Ağı (ENTO), kültür alanında ulusal sınırlar içerisinde en başarılı Avrupa televizyon ve radyo yayınlarını tanıtarak Avrupa'nın kültürel çeşitliliğini gözler önüne seren ve program değişimlerini teşvik eden *Prix Europa* yarışması, ve güney-doğu Avrupa'da İstikrar Paketi faaliyetlerini takip eden yerel demokrasi ve sınır ötesi işbirliğini güçlendirme *projeleri*.
38. Avrupa Birliği, daha büyük Avrupa bağlamında daha da zenginleşmiş olan bir kurumsal, sosyal ve siyasi ilişkiler ağı kurmaktadır ve bu faaliyetine KEİ üye devletlerini de bünyesine alan genişlemeler bağlamında sürdürecektir. Avrupa Birliği yakın geçmişte Avrupa Birliğini ve kurumlarını üye devletlerin vatandaşlarına yakınlaştırmaya yönelik projeler ortaya koymuş ve AB kurumlarını vatandaşların sivil yaşama ve karar verme sürecine iştiraklerini geliştirmeye teşvik etmiştir. Avrupa Komisyonu, "Avrupa Vatandaşları 2007-2013" adlı yeni bir programa yönelik öneriyi kabul etmiştir. Bu program, Avrupa vatandaşları arasında, bu vatandaşların kardeş şehir uygulamalarına iştiraklerini sağlamak suretiyle doğrudan paylaşım sağlayan ve geliştiren faaliyetleri

amaçlamaktadır. Program, vatandaşların Avrupa kurumları hakkında daha fazla bilgiye sahip olması gerektiğini ve vatandaşların görevlerinin bilincinde olmaları ve Avrupa entegrasyon sürecine etkin olarak dahil olmaları gerektiğini öne sürmektedir. Vatandaşlar ile Avrupa kurumları arasındaki boşluğu doldurma zorluğu, bir diğer zorluk olan Avrupalılar arasındaki uyumun güçlendirilmesi ile yakından bağlantılıdır.

39. Avrupa Belediyeleri ve Bölgeleri Konseyi (ABBK), Avrupa'daki en eski ve kapsamlı yerel ve bölgesel yönetimler teşkilatıdır ve 40 Avrupa ülkesinden yerel ve bölgesel yönetimin ulusal birliklerini bir araya getirmektedir. ABBK, yerel ve bölgesel özerkliğe ve demokrasiye dayalı birleşik bir Avrupa geliştirme yönünde çalışma yapmaktadır. Kurulduğu 1951 yılından bu yana ABBK, yerel özerklik, dayanışma prensibine saygı ve vatandaş katılımı değerleri üzerine kurulu birleşik, barışçı ve demokratik bir Avrupa'nın inşa edilmesini desteklemektedir. Teşkilatın çalışmaları belli başlı iki kaide etrafında şekillenmektedir: 1. belediyeler ve bölgeler üzerinde etkisi olan tüm alanlarda Avrupa politikasının ve mevzuatının biçimlendirilmesi; 2. yerel ve bölgesel yönetimler arasında, bu yönetimlerin ulusal temsilci birlikleri vasıtasıyla bir müzakere forumu oluşturulması. ABBK aynı zamanda küresel Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (BKYK) örgütünün Avrupa ayağıdır ve bu niteliğiyle Avrupa'nın yerel ve bölgesel yönetimlerini uluslararası platformda temsil etmektedir. ABBK kendi kardeş şehir ağını oluşturmuştur. Bugün, Avrupa'nın dört bir tarafındaki kentleri birleştiren çok sayıda kardeş şehir projesi mevcuttur.
40. Avrupa Bölgeleri Asamblesi (ABA), genişlemiş Avrupa'daki en büyük bağımsız bölgesel yönetim ağı olup 15 bölgeler arası örgüt ekseninde (tüm KEİ üye devletleri dahil olmak üzere) 35 ülkeden yaklaşık 230 bölgeyi bir araya getirmektedir. 1985 yılında kurulmuş olan ABA, bir bölgeler arası işbirliği forumudur ve Avrupa platformunda bölgesel çıkarlar için lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır. ABA, Avrupa Konseyi'nin ve Avrupa Birliği'nin danışma organlarının (sırasıyla Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve Bölgeler Komisyonu) oluşturulmasında kilit rol üstlenmiştir. ABA üye bölgeleri, ait oldukları ülkeye göre ölçek, ekonomik refah ve yetkinlik anlamında farklılıklar göstermektedir. ABA, sahip olduğu çeşitliliği bölgeler için güçlü bir yöne ve bir uyum faktörüne dönüştürerek Avrupa'nın siyasi realitesini yansıtmaktadır. Sürecin en başından bu yana ABA, bölgeselliği geliştirmeyi ve bölgelerin Avrupa siyasetine katılımını kurumsallaştırmayı taahhüt etmiştir. Avrupa Konseyi tarafından 1994 yılında Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'nin kurulmasını 1995 yılında Avrupa Birliği tarafından kurulan Bölgeler Komisyonu'nun izlemesi, bu prensiplerin işlerliğine kanıt olarak gösterilebilir. ABA, bölgelerin Avrupa'daki siyasi rolünün artırılmasını desteklemekte, bölgeler arası ve sınır ötesi işbirliğinin geliştirilmesine katkı sağlamakta, bölgesel ölçekte seçilmiş temsilcilerin ve memurların entegrasyonunu teşvik etmekte ve kültürel çeşitlilik yararına bölgesel projeler geliştirmektedir.
41. Yerel yönetimler arasındaki işbirliği global arenada daha fazla destek bulmaktadır. Dünya genelinde, yerel yönetimlerin uluslararası işbirliğinde önemli bir rol oynaması ve kalkınma süreçlerine önemli katkılar yapması anlamında büyüyen bir trend söz konusudur. Yerel yönetim kademeleri arasındaki ortaklık; tüm ulusal yönetimlerin ve uluslararası kuruluşların rehberliğini ve herhangi bir demokratik yerel yönetim sisteminin zemininde bulunması gereken ana prensipleri ifade eden, Dünya Kentler ve Yerel

Yönetimler Asamblesi (DKYYA) ile Birleşmiş Milletler Beşeri Yerleşimler Konferansı (BMBYK)'nin ortak bir projesi olan Dünya Yerel Yönetimler Özerklik Sözleşmesi ile oluşturulmuştur. Global bağlamda yerel özerklik, kalkınma sürecinin hayati bir bileşeni olarak görülmektedir.

42. Yerel yönetimler, dünyanın dört bir yanındaki emsalleri ile olan ilişkilerinde büyük bir deneyim ve pay kazanmıştır. Birleşik Kentler ve Yerel Yönetimler (BKYY), yerel yönetimlerin, hizmet ettikleri toplumların ölçeğinden bağımsız olarak dünya arenasındaki menfaatlerini temsil etmekte ve savunmaktadır. Merkezi Barselona'da olan teşkilatın beyan ettiği misyonu şöyledir: demokratik yerel özerkliğin tek sesi ve dünyadaki savunucusu olmak; yerel yönetimler arasında ve daha geniş uluslararası toplulukta işbirliği vasıtasıyla bu özerkliğin değerlerini, amaçlarını ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek. BKYY'nin çalışma programı şu konulara odaklanmaktadır: yerel yönetimlerin ve temsili örgütlerinin rolünün ve etkisinin global yönetim sürecinde artırılması; vatandaşa yakın olan demokratik, etkin ve yenilikçi yerel hükümet için ana destek kaynağı olunması; ve etkin ve demografik bir global örgüt yapısı sağlanması. Birleşik Kentler ve Yerel Yönetimler kentler ve birlikleri arasındaki uluslararası işbirliğini desteklemekte ve yerel yönetimlerin kapasitesini inşa etmeye yönelik programları, ağları ve ortaklıkları geliştirmektedir. Örgüt, kadınların yerel karar verme sürecindeki rolünü geliştirmekte ve dünya genelindeki yerel yönetimlerle ilgili bilgilere ulaşmada bir geçit niteliğindedir. Şu anda BKYY Başkanlığını İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sn. Kadir Topbaş yürütmektedir.

Ulusal Parlamentoların Rolü

43. Karadeniz Bölgesinde mevcut işbirliğini geliştirme evresi, yerel yönetimlerin bölgesel işbirliği sürecinin geliştirilmesine yönelik olarak yerel ölçekte destek ve katkı sağlanmasında sahip olduğu entegre rolü geliştirme sürecine daha ileri düzeyde katılması ihtiyacını ortaya koymaktadır.
44. Parlamentolar, insan haklarına, demokratik esaslara ve hukukun üstünlüğüne riayet edilmesini sağlayacak ve nihayetinde devletler arasındaki çift taraflı ve çok taraflı ilişkilere zemin teşkil edecek ve sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınma ve büyüme için ön şart teşkil edecek mevcut hukuki enstrümanlardan maksimum oranda istifade edilmesini sağlama adına her türlü çabayı göstermelidir.
45. Ulusal parlamentoların, daha sistematik ve etkin vatandaş katılımı sağlama ve güçlü ve etkin demokratik yerel yönetim oluşturma yöntemlerini hayata geçirmek amacıyla, gerektiğinde mevcut yasa ve yönetmelik çerçevesinin güncellenmesine daha fazla eğilmesi gereklidir.
46. Ulusal parlamentoların, çok uluslu KEİ projelerinin hayata geçirilmesine yönelik sivil desteği seferber ederek ve KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi tarafından kabul edilmiş çok uluslu belgeleri onaylama sürecini izleyerek bölgedeki ekonomik entegrasyonu hızlandırma aksiyonlarını teşvik etmesi gereklidir.

47. Ulusal parlamentoların aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma ve entegrasyon ile ilgili uluslararası enstrümanları onay sürecini hızlandırması ve bu enstrümanlardaki hükümleri ulusal mevzuata entegre etmesi gereklidir.
48. Aynı zamanda KEİPA, ulusal parlamentolara, çok uluslu ekonomik işbirliğini destekleyen, ekonomik, siyasi ve sosyal reformları hızlandıran yasama sistemleri geliştirmeleri ve mümkün olduğunda bunları Avrupa mevzuatı ve standartlarına yakınlaştırmaları ve uyumlu hale getirmeleri ile ilgili tavsiyelerde bulunmalıdır.
49. Parlamentolar, Karadeniz bölgesindeki yerel yönetimler arasında doğrudan irtibat oluşturulmasını destekleme, güçlenen bölgesel işbirliği sürecinin önemli bir bileşeni olarak girişimleri yerel ölçekte destekleme ve sürdürme süreçlerinde aktif rol oynamalıdır.

III. SONUÇLAR

50. Dünyada, seçilmiş temsilcileriyle vatandaşlara yakın olma gibi bir ayrıcalığa sahip yerel yönetimlerin demokrasi, dostluk ve karşılıklı anlayışı koruma noktasında en ideal konuma sahip olduğuna dair artan bir konsensüs söz konusudur. Yerel yönetimler devlet, vatandaşlar ve toplumlar arasındaki diyalogu geliştirme ve bu sayede sivil diplomasinin ve sağlıklı komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesine ciddi katkılar sağlama fırsatlarına sahiptir.
51. Karadeniz ülkelerinin bölgede barış, refah ve istikrar tesis etme niyetleri, Karadeniz insanları arasındaki dostluk ve işbirliği arasında köprü görevi görecektir önemli bir rabita olarak yerel yönetimlerin rolünün güçlendirilmesine özen göstermek suretiyle, uyumlu bir ortaklık ve koordinasyon stratejisi ekseninde bir araya getirilmelidir.
52. Yerel yönetimlerin kapasitesi, rollerinin federal devletlerde daha önem kazanması itibarıyla ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Ancak, yerel yönetimlerin iç ve dış ilişkilerdeki rolü, üniter devletlerde nispeten zayıf kalmaktadır.
53. İdari organların ve yerel yönetimlerin statüsünün ve yetkilerinin, ulusal bağlamda geliştirilmesi ve güçlendirilmesi önemlidir. Her ülkenin kentleri ve bölgeleri arasında, kardeş şehir ve bölge uygulamaları, devletler ve uluslar arasındaki dostluğun ve karşılıklı güvenin güçlendirilmesine yönelik altyapının tesisi gibi uygulamalarla doğrudan temasların oluşturulması ve derinleştirilmesi önemlidir.
54. Kardeş şehir/bölge ve ortaklık kavramı, diğer ülkelerdeki vatandaşlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olma, deneyim alış-verişi yapma ve yerel entegrasyon, çevre, ekonomik kalkınma ve kültürel farklar gibi ortak ilgi alanlarında müşterek projeler geliştirme fırsatları sağlamaktadır. Yerel yönetim ölçeğinde kardeş şehir/bölge ve işbirliği uygulamaları, demokratikleşme süreçlerine destek sağlamakta ve farklı görüşlere karşı anlayışı geliştirmektedir. Bu açıdan Karadeniz bölgesi devletleri, yerel düzeyde kültürel ve ekonomik bağların güçlendirilmesine yardımcı olarak bölgesel ölçekte işbirliğini güçlendirmeye yönelik güçlü bir temel sağlamak amacıyla bölgedeki kardeş şehir/bölge potansiyelini tam olarak irdelemeye daha fazla eğilmelidir.

55. Şehir ve köylerdeki, ve aynı zamanda merkezi ve çevre alanlardaki insanların beklentilerinin karşılanması için dayanışma halinde harekete geçen yerel yönetimler, bölgede barış ve siyasi istikrarın muhafaza edilmesinde daha fazla söz sahibi olabilir. Bölgelerin çeşitliliğine rağmen ortak girişimler ve projeler, bölgeye özel hususiyetlerin bertaraf edilerek ortak değerlerin bir seferberlik kaynağı haline gelmesini sağlayabilir.
56. Yerel yönetimlere, daha iyi ve etkin bir bölgesel işbirliği sağlama noktasında sahip oldukları potansiyeli tam olarak kullanabilecekleri uygun bir rol verilmesi önemlidir. KEİPA, yerel yönetimlerin sürece daha etkin katılımının, üye devletlerce bölgedeki ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel entegrasyonun geliştirilmesine yönelik görevlerinin daha etkin şekilde hayata geçirilmesine zemin yaratacağı inancındadır.
57. Bunu hesaba katarak KEİPA, gelecekte üye devletler için ortak aksiyon programını temsil eden "Gelişmiş KEİ Ortaklığına yönelik KEİ Ekonomik Gündeminin" etkin şekilde hayata geçirilmesinde KEİ ve ilgili organlarıyla etkileşim kurmak zorundadır.
58. Bu durum, ulusal parlamentoların, sivil desteğin harekete geçirilmesinde yerel yönetimlerin sahip olduğu entegre role daha fazla iştirak etme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan Karadeniz ülkelerinin bölgede barış, refah ve istikrar tesis etme niyetleri, Karadeniz insanları arasındaki dostluk ve işbirliği arasında köprü görevi görecektir. Önemli bir rabıta olarak yerel yönetimlerin rolünün güçlendirilmesine özen göstermek suretiyle, uyumlu bir ortaklık ve koordinasyon stratejisi ekseninde bir araya getirilmelidir.